

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 1

БЕОГРАД 1932 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

Х РЕДОВНИ САСТАНАК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 18 НОВЕМБРА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

ПРЕТСЕДНИК

Д-р КОСТА КУМАНУДИ

ПОТПРЕТСЕДНИЦИ

Д-р АВДО ХАСАНБЕГОВИЋ и Д-р КОСТА ПОПОВИЋ

СЕКРЕТАР

ГАВРО МИЛОШЕВИЋ

Присутни Г. Г. Министри: Министар трговине и индустрије Д-р Илија Шуменковић, Министар социјалне политике и народног здравља Иван Пуцељ, Министар шума и рудника Павла Матица.

Почетак у 1045 часова

С А Д Р Ж А Ј:

- Пре дневног реда: 1 — Читање записника;
- 2 — Изјава Ловре Петовара;
- 3 — Одбор за проучавање законског предлога о изменама и допунама Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја по њима подноси извештај;
- 4 — Одбор за проучавање законског предлога о препорукама о предупредивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом подноси извештај;
- 5 — Конституисање Одбора за проучавање предлога закона о општинама, Одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама закона о шумама и Одбора за проучавање законског предлога о пројекту конвенције о напачивању тежине на великим колетима који се препосе лађом;
- 6 — Издавање суду народних посланика;
- 7 — Отсуства народних посланика;
- 8 — Молбе и жалбе;
- 9 — Равна акта;

Дневни ред: 1 — Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму Југословенско-Турском, који се односи на извоз опијума.

Говорници: Известилац Д-р Драгољуб Јевремовић, Министар трговине и индустрије Д-р Илија Шуменковић (два пута), Салих Башић, Мига Димитријевић, Д-р Драгутин Костић и Василије Трбић.

Потпретседник Др. Коста Поповић: Отварам Х редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник прошле седнице.

Секретар Гавро Милошевић чита записник IX редовног састанка.

Потпретседник Др. Коста Поповић: Има реч господин Ловро Петовар ради приметбе на записник.

Ловро Петовар: Господо народни посланици, јуче на седници Народне скупштине, дозволио је себи један народни посланик да на неквалификован начин злоупотреби прописе Пословника и да испадне против Министра и народног посланика Др. Алберта Крамера.

У његовом отсуству, он је износио измишљене и лажне членице које су оправдано узбуниле целу Скупштину, особито пак другове господина Министра из Дравске бановине. Господин Претседник Народне скупштине, истина, дао је говорнику усмени укор, позивајући се при томе на парламентаран поступак посланика, но ми народни претставници из Дравске бановине, сматрамо за своју дужност, да Народној скупштини поднесемо следећу изјаву:

„Сви чланови Народног претставништва из Дравске бановине састали су се одмах после нечестог и мучног испада једног посланика на седници Народне скупштине на дан 17. о. м. и једнодушно

решили да господину Министру Др. Алберту Крамеру доставе следећу изјаву поверења. (Д-р Никола Никић: Шта то интересује Народну скупштину? Напишите му писмо!...) — „Пуни огорчења одбијамо и осуђујемо неквалификовани, мучки и кукавички напад говорника у Народној скупштини на члана Краљевске владе... (Велика граја и протести — Чују се гласови: Живео Др. Крамер!...) и нашег посланичког друга, због болести отсутног г. Др. Алберта Крамера, који је свим својим досадањим пожртвовањем јавним радом неоспорно доказао да је имао увек у виду добро целокупног народа, чиме је постао омиљен не само у својој ужој домовини, већ и у свима осталим крајевима Југославије и, за тај свој рад, добио признање и поверење.

Изјављујемо господину Министру Др. Алберту Крамеру неограничено поверење и признање и то тим више, јер су наводи изнесени од стране говорника лажни и измишљени.“

Молимо Народну скупштину да ову изјаву, коју подносимо у име сенатора и народних посланика из Дравске бановине, прими на знање. (Долази до великог и жучног објашњења између народних посланика Др. Николе Никића и Антона Церера, Велика граја).

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Прекидам седницу.

(После њрекида).

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Молим господо народне посланике, да заузму своја места.

Господо народни посланици, молим вас да чувате достојанство Народне скупштине и да се уздржавате сличних инцидената у овоме Дому, јер оваки испадни унижавају углед саме Скупштине и свих нас. Изволите чути господина секретара да да одговор на приметбе на записник.

Секретар Гавро Милошевић: Пошто се изјава г. Петовара не односи на записник, то немам на њу ништа да одговорим.

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Прима ли Скупштина прочитани записник? (Прима). Објављујем да је прочитани записник примљен. Сад прелазимо на одборске извештаје.

Секретар Гавро Милошевић (чита): Одбор за проучавање законског предлога о изменама и допунама уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја на њима, подноси Скупштини свој извештај;

Одбор за проучавање законског предлога о препорукама о предупредивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа, машина покретаних механичком снагом, подноси Скупштини на решење свој извештај.

Верификациони одбор подноси Скупштини на решење свој извештај о верификацији мандата за Срез оточачки, са одвојеним мишљењем одборске мањине.

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Ови ће се извештаји штампати и раздати г.г. народним посланицима и ставити на дневни ред кад то Скупштина одлучи.

Изволите чути конституисање одбора.

Секретар Гавро Милошевић (чита): Одбор за проучавање предлога закона о општинама извештава да се конституисао 17 новембра тек. године

и изабрао за претседника г. Д-р Милослава Стојадиновића, за потпретседника г. Д-р Живана Лукића, и за секретара г. Трипка Нинковића.

Одбор за проучавање законског предлога г.г. Д-р Милана Метикоша и другова о изменама и допунама закона о шумама извештава да се конституисао 17 новембра тек. године и изабрао за претседника г. Др. Милана Метикоша, за потпретседника г. Фрању Пахерника и за секретара г. Хусеина Кадића;

Одбор за проучавање законског предлога о пројекту конвенције о назначивању тежине на великим колетима која се преносе лађом, извештава да се конституисао 18 новембра тек. године и изабрао за претседника г. Јована Довезенског, и за секретара г. Хазима Чохаџића.

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Ови извештаји о конституисању примају се на знање.

Изволите чути захтеве за издавање народних посланика суду.

Секретар Гавро Милошевић (чита): Г. Министар правде тражи овлашћење за продужење кривичног поступка противу народног посланика г. Др. Милослава Стојадиновића, за дело из § 297 у вези са §§ 300 и 301 кр. зак., по тражењу Котарског суда у Сремској Митровици.

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Овај ће се захтев г. Министра правде упутити Имунитетном одбору. Изволите чути отсуства народних посланика:

Секретар Гавро Милошевић (чита): Г. Љубомир Бањац, народни посланик, моли за 6 дана отсуства због болести; г. Антон Клици, народни посланик, моли за 10 дана отсуства због болести и г. Јакша С. Томић, народни посланик, извештава да је болестан и да не може за неко време присуствовати скупштинским седницама.

Пойџрејсесдик Др. Коста Поповић: Одобрава ли Скупштина тражено отсуство? (Одобрава). Објављујем да су тражена отсуства одобрена. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар Гавро Милошевић чита молбе и жалбе, које су поднели Народној скупштини: Љубомир М. Косанић, Ђока Радовановић, и Стеван Пештанац, Флоријан Варошанац и др., Јованка М. Срзентић, Никола М. Николић, Роксанда В. Илић, Љубица Ж. Антић, Стана Милојевић, Јован Шљивић, Мила Микијељ, Тодора Н. Денић, Љубица Б. Јовановић, Веруша Мрђеновић, Стјепан Шилинг, Инж. Василије Поповић, Богдан Јањић, Светозар Томић, Помоћни одбор за беспослене у Велењу, Анка М. Шепедановић, Милена А. Божовић, Тихомир А. Барјактаровић, Омер Ђемић, Урош Јовановић, и др., Славка Накић, Обрен Игњатовић, Душан В. Стајић, Милорад Ђ. Спасић, Никола Павковић, Гавре Павковић, Радоје Бабић, Јован М. Радосављевић, Др. Всеволод Новиков, Никица Г. Радовановић, Марта Хаберл, Јулка А. Тубовић, Иван Хафнер, Нико Ј. Вујовић, Милош Крманић, Матија В. Јакелић, Илија Плавланић, Миливоје Матовић, Антон Строиник, Марко И. Перишић, Карол Јерина, Лазар Соколовић, Леополд Мочник, Сара М. Милошевић, Мато И. Шимић, Драгомир Делић, Хинко Јелушић, Др. Драгослав П. Михајловић, Ото Шварцер, Драгутин Д. Врбиншак, Милан Маргоданов, Здравствена задруга за Срез рачански, Милан Стојков, Анте Целић, Јуре Јукић, Нежа

Закрајшек, и др. Живојин Стаменковић, Милутин Пајчић и Тадија Д. Михаиловић.

Поштрејседник Др. Коста Поповић: Све прочитане молбе и жалбе упућују се Одбору за молбе и жалбе. Иволите чути разна акта.

Секретар Гавро Милошевић (чита): Савез металних радника подружница Лесце, Савез металних радника подружница Штере, Савез металних радника Мута, Земалски савез пољопривредних радника подружница Црвенка, Строковна комисија за Словину за Љубљану, Радници и намештеници из Брода на Сави, Савез металских радника подружница Гуштањ, Радници и намештеници из Вевче, подносе претставку о увођењу осмочасовног радног дана; Општина Ђуђевачка, Општина Пераст, Повереништво општинских чиновника за Србију и Црну Гору, Среза преспанског-Подмочани, организација умировљених општинских чиновника Савске бановине Загреб подносе претставку. Радници намештеници из Рогашке Слатине подносе претставку о увођењу у живот осмочасовног радног дана;

Клуб инвалида официра и ратника осакаћених подноси претставку о изменама у новом закону о инвалидима.

Поштрејседник Др. Коста Поповић: Прочитана акта примају се знању. Прелазимо на дневни ред. Прва тачка дневног реда: Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о споразуму Југословенско-Турском који се односи на извоз опијума. Има реч извештајца г. Др. Јевремовић.

Извештајца Др. Драгољуб С. Јевремовић: Господо народни посланици, одбор за проучавање законског предлога о споразуму Југословенско-Турском, који се односи на извоз опијума, завршио је поверени му посао на својој првој седници од 16 новембра 1932 године, усвојивши текстуелно законски предлог у начелу и појединостима, те према томе одбору је част предложити Народној скупштини да овај законски предлог изволи усвојити.

Идеја о споразуму између наше земље и Турске у питању опијума појавила се још 1930 године, када је наступио катастрофалан пад у ценама тога артикла. Док су цене опијума биле високе, док су оне осигуравале пристојну награду произвођачима, слобода међународног промета и слободна конкуренција сматране су као најповољнији услови за рад с тим артиклом.

Међутим, високе цене опијума изазвале су развој културе у периоду 1928—1930 године. Производња опијума у нашој земљи порасла је 1928 на 205.000 кгр. а у Турској на 420.000 кгр. укупно 625.000 кгр. Тада је наступио изванредно велики пад цена од 70 на 50 швајцарских франака по кгр. Идућа 1929 година дала је, због неповољних атмосферских прилика, посве слабу бербу код нас 38.000 кгр., у Турској 210.000 кгр., укупно око 250.000 кгр. и та ситуација је пречила даљи пад па довела и до нове хосе. Цене су скочиле у 1929 години од 50 на 80 шв. фр. од килограма опијума. Берба је у 1930 години била изванредно велика — код нас 140.000 кгр. у Турској 480.000 кгр., свега 620 хиљада и то је довело до наглог пада цена. Цене су тада пале, од 80 на 25 шв. фр. и више се нису дигле. Напротив у 1931 години и ако наша и турска берба није дала више од 350.000 кгр., цене су се спустиле испод 20 шв. фр. тј. на четвртину вредности од јануара 1930 године. Овај велики пад цена је разнолико тумачен

у нашим трговачким круговима. Тврди се нарочито, да је пад дошао као последица ратификације Женевске конвенције о опијуму. Проучивши свестрано ситуацију, морамо признати да примена Женевске конвенције није била без утицаја на пад цена опијума. Контрола промета и потрошња опијума, на основу Женевске конвенције имала је за резултат, да се у великим потрошачким земљама као што су Немачка, Француска, Енглеска и Америка смањи потрошња и прерада опијума, а следствено и тражња опијума у свету. Док је светска фабрикација износила 1929 године 55.220 кгр. морфина, дотле је она пала у 1930 години на 34.080 кгр., а у 1931 на 27.810 кгр. морфина. Није тачно мишљење, да је ратификовање Женевске конвенције од стране наше земље утицало на цене, јер ми не трошимо ни 50 кгр. морфина годишње, али свакако примена те Конвенције у великим потрошачким и индустријским земљама није остала без утицаја на потрошњу, па следствено и на цене опијума. Пад цена је, у сваком случају, тешко погодио произвођачке земље. Њихови приходи од опијума одједном су смањени на четвртину. Цене су пале тако ниско, да нису више покривале ни производне трошкове у великом броју земљорадничких газдинстава. Отуда је настало смањење културе и производње опиума у 1931-32 привредној години.

Најамница у опијумским областима је истовремено пала: од 20 динара, колико је раније износила, она је сведена на 10 динара, па и испод тога. Таква ситуација није могла бити индиферентна за владе тих земаља. Како број земаља који производи опијум за фабрикацију алкалоида није велики, то се природно појавила идеја једног картела произвођачких земаља, који би био у стању да утиче на цене опијума у свету. Јер примећено је да се и поред смањене производње опиума у прошлој и овој години, цене опијума не поправљају. То можда долази отуда, што постоје још увек замашни стокови из ранијих година. Али како се главни стокови налазе код нас и у Турској, то значи да бисмо ограничењем међусобне конкуренције и подесним регулисањем извоза могли да вршимо пресудни утицај на цене опијума у свету. Овај споразум између наше земље и Турске изгледао је у толико потребнији, што су и купци фабричног опијума — фабрике опиата — били картелисани.

Идеја о споразуму изложена је с наше стране турском посланику Хајдер-беју у априлу 1931 године. Турска влада је прихватила ту идеју и преговори су поведени у Ангори децембра прошле године. Тада је израђен и парафиран текст споразума. Овај споразум је потписан 14 априла о. г. у Ангори. Споразум са Турском је имао за циљ да регулише понуду нашег и турског опијума на светској пијаци, другим речима да ограничи извоз опијума с обзиром на светску тражњу. Зато је највећа тешкоћа у преговорима лежала у изналажењу по обе стране повољних основа за учешће у извозном контингенту опијума. Најпростија солуција овога питања састоји се у томе, да се одреди кључ учешћа у извозном контингенту с тим, да свака страна наплати производ продаје своје квоте. Таква је солуција и предложена с наше стране. Ми смо тражили за себе 25% од контингента, колико би нам приближно и припало према стварном учешћу на светској пијаци у периоду од 1925—1929. Турски делегат није пристао на тај предлог из два разлога: прво, што је сматрао да је квота од 25% сувише висока за нас (у томе је имао право

ако се за основицу узму и цифре извоза у 1930 години, која је за нас неповољна); друго, што је веровао данас таква солуција слабо везује и што се свакако бојао да слаба повезаност интереса не буде од штете за Турску, пошто би се наш опијум као бољи, више тражио под једнаким условима продаје. Он је зато предложио тешњу везу: сматрати сваку продају опијума — нашег или турског — као заједничку и делити приходе од сваке продаје по једном одређеном кључу. Будући да овај предлог доводи до једног јаког блока и да одстрањује тежње за изигравањем споразума, с наше стране дата је сагласност за такав систем. Требало је само споразумети се о кључу поделе прихода. Као полазну тачку требало је ипак утврдити прво учешће у извозном контингенту опијума, да би се могао изнаћи одговарајући кључ за поделу прихода. После дугих дискусија утврђено је да ћемо ми учествовати у образовању контингента са 22% сировог опијума, а Турци са 78%, што приближно одговара ефективном учешћу наших земаља на светској пијаци у периоду 1925 до 1930 г. Остало је да се утврди према томе кључ поделе прихода од заједничких продаја опијума. С обзиром на бољи квалитет нашег опијума (наш има просечно 13% морфина а турски 11%), а полазећи од квоте 22% у сировом опијуму, нама би припало близу 26% од стварних прихода.

Пошто је Атиф беј, турски делегат, примио ту цифру, утврђен је кључ за поделу прихода од 26% за нас и 74% за Турску. Маржа од 4 поена између 22% нашег учешћа у опијуму и 26% учешћа у приходима продаје изгледала је сувише велика турским експертима. Турски Министар привреде Шереф беј предложио је стога да се наш удео у сировини повећа од 22% на 23%. Пошто се с наше стране то није могло примити, нађена је ова компромисна формула. Кључ поделе прихода од 26:74 остаје непроменљив, а учешће у давању сировине утврђује се на 22,5% за нас и на 77,5% за Турке, с тим да се ово учешће коригује концем свакога тромесечног периода с обзиром на стварно стање, које одговара кључу поделе прихода. Ризик добитка као и губитка на тај начин је отклоњен. Свака страна уносиће у заједницу онолико робе колико одговара кључу поделе прихода. Квота у сировом опијуму претставља не један утврђен кључ, него само полазну тачку. Она се мења са стварним односом количине опијума према вредности. Међутим кључ поделе прихода 26:74 остаје непроменљив.

После решења овога деликатног питања, тешкоће у питањима организације брзо су савладане. Постављена је одмах обавеза за сваку страну да створи установу, која ће имати искључиво право извоза. Потом је предвиђен заједнички организам, који би вршио продају опијума у име и за рачун обеју установа (Централни Биро за опијум). Скицирана је и организација овога Биро-а. На челу би био један одбор од 2 турска делегата и 1 нашег, који би одлучивао по свим питањима. Да се ипак не би дала Турцима могућност мајоризирања у раду Биро-а предвиђено је да ће се статут Централног Биро-а израдити по споразуму обеју страна. За седиште Биро-а изабран је Цариград, пошто је то стварно највеће опијумско тржиште на свету. У Цариграду би се иначе трошкови Биро-а могли свести на минимум, а контролу његовог пословања довољно обезбедити. За трошкове Централног Биро-а предвиђено

је да ће се споразумно утврђивати и да ће се делити по истом кључу, који важи за поделу прихода од продаје опијума (26% за нас и 74% за Турке).

Потребно је објаснити још одредбе, које се односе на опијум за пушење и на опијате. Споразум се односи на опијум који је намењен фабрикацији опијата (морфина, кодеина, хероина и др.). Тај опијум се троши у главном у индустријским земаљама које фабрикују опијате (Сједињене Државе, Енглеска, Немачка, Француска и Швајцарска), а плаћа се према садржини морфина у опијуму. Опијум за пушење има своје засебно тржиште у земаљама Далеког Истока, где пушење још није забрањено. Опијум за пушење се не купује на бази садржаја морфина, него с обзиром на друге особине његове које су важне за пушаче: укус и мирис опијума, финоћа његове смоле и количина екстракта коју опијум даје. Најчистији опијум до сада уопште није купован за пушаче, премда би се могао и код нас обавити избор робе која је добра за пушење. Турска извози за пушење продукцију опијума из своје источне зоне (Амасија, Тоџат и Малатија) која износи 30—40 хиљада килограма. Имајући пак у виду факат да је овде по среди једно потпуно одвојено тржиште, било је саветно да се Централни Биро не оптеретује и тим пословима. Зато је предвиђено да ће националне установе за извоз опијума задржати слободу у погледу извоза опијума за пушење. Међутим, да би се предупредиле евентуалне злоупотребе и изигравања споразума, унесена је одредба по којој се опијум за пушење мора извозити саобразно законским условима обих земаља у којима пушење није забрањено. Како закони у свим тим земаљама предвиђају за увоз обавезу продаје дотичном монопољу опијума за пушење, а по том и забрану реекспедиције опијума који је једном у дотичне земље увезен, то је поменутом одредбом одстрањена могућност да опијум експедован на Далеки Исток за пушење промени пут и да се појави на тржишту фабричког опијума. Супергарантија се налази у члану 3 споразума где се предвиђа државна контрола над целокупним извозом опијума и систем извозних дозвола за опијум.

Што се тиче опијата њихова фабрикација нема уопште изгледа да се развије ни у Турској ни код нас, јер су домаће потребе безначајне, а велика потрошачка тржишта опијата резервисана су за фабрикате дотичних земаља. Према томе, изигравање споразума на тај начин што би се опијум извозио у виду опијата практично је искључено. Међутим, код опијата постоји друга опасност: фабрикација се може развити у циљу кријумчарења. Опасност овде лежи у чињеници да се опијати, које поједине државе узапте у шверцу, продају на лицитацији или уступају државним болницама или фабрикама, што доприноси подмиривању легалних потреба и смањивању тражње опијума на светској пијаци. Да би се предупредила опасност, у споразуму је унесена одредба да ће уговорне стране контролисати извоз опијата и спречити њихово кријумчарење. Имајући у виду факат да су цариградске фабрике опијата која ће се свакако затворити, досад биле највећи кријумчари морфина и хероина, горња одредба добија нарочити значај не само за наш споразум са Турском, него и са општег гледишта опијумске акције Лиге Народа.

Наш споразум са Турском по питању опијума садржи стварно међународни картел опијума, у ком

учествују две највеће произвођачке земље. У периоду 1925—1930 г., Турска и Југославија су подмиривале преко 80% светских потреба опијума за фабрикацију опијата. По Ојленбургу, довољно би било да располажемо и са 60% робе да би наш синдикат добио пресудан утицај на светском тржишту. Можемо, према томе с поверењем очекивати повољне резултате примене овога споразума. Ово у толико пре, што је споразум резултат једне лојалне расправе целог опијумског питања и што су њиме правично оивичени интереси обеју страна. Такви основи споразума могу само појачати дух поверења и узајамности који је у спровођењу споразума ове врсте неопходно потребан. Чврстина блока која је споразумом створена претставља јемство више за успех предузете акције.

Ефекат овога споразума може се већ сада предвидети. Он нам неће дати веће могућности пласмана опијума, али ће нам обезбедити повољније уновчење. Светске потребе опијума за фабрикацију опијата износе око 350 хиљада килограма годишње. Ове потребе могу се повећати, с обзиром на контролу која је свуда заведена, само у случају ратова или епидемија. Цене опијума су ирелевантне за кретање потрошње, јер детаљне цене финалних производа, које се продају у милиграмима, без мало су независне од цене сировина. Продавали опијум по 200 динара или по 1000 динара кило, ми можемо пласирати само ону количину која се на контролисаном светском тржишту тражи. Количина тражње неће бити ни мало опасна ако опијум продајемо скупље, као што се неће ни повећати, ако га продајемо јефтиније. При таквој ситуацији природно се поставља питање: зашто да дајемо опијум по 200, кад га можемо продати по 1000 динара? Сав смисао нашег споразума са Турском је у томе.

Ако Централни Биро учествује у задовољењу светских потреба са 80%, његов укупан пласман износиће око 280 хиљада килограма опијума. Према квоти коју смо добили у споразуму 22,5% од укупне продате количине — ми бисмо годишње пласирали око 63 хиљада килограма тога опијума. Наш садашњи сток, који износи око 80 хиљада килограма ликвидирао би се у року од године дана, можда и раније. Берба у идућој години која ће и под најповољнијим атмосферским приликама бити мала, јер су засејане мале површине; отворила би нам резерву робе за даљи рад. У погледу пласмана постојећег стока који је задавао озбиљне бригае, можемо бити потпуно задовољни са постигнутим споразумом.

Што се тиче цена, може се предвидети њихов скок. Данас се цене крећу између 260 и 280 динара по кгр. Претпоставимо да Централни Биро не чини понуде опијума испод 500 динара; фабрике опијата не могу употребити никакав сурогат, јер за израду опијата опијум је једина сировина. Да је Централни Биро једини понуђач те сировине, фабрике би морале да му плати цену коју тражи, макар та цена ишла и преко 2.000 динара. Пошто то није случај, фабрике ће се обратити за куповину на остале произвођачке земље. Овде долазе у обзир Индија, Персија и Русија. Прве две земље су оријентисане према тржишту пушачког опијума, пошто је њихов опијум одличан за пушење а слаб за фабрикацију, и пошто на Далеком Истоку добијају повољне цене за пушачки опијум. Свакако у случају да цене на тржишту фабричког опијума скоче изнад цена пушачког опи-

јума те земље би правиле избор свога опијума ради пласмана на западу за фабрикацију. Могућност конкуренције с те стране утицаће на утврђивање цена од стране Централног биро-а. Што се тиче Русије, она производи ограничене количине опијума (око 100.000 кгр. годишње) које највећим делом прерађује Московска фабрика Алкалоида за домаће потребе. На светско тржиште Русија избацује око 30—40.000 кгр. сировог опијума. С том количином она би могла сметати пословима Централном Биро-у, али не би могла те послове парализати. Имајући све ове околности у виду, може се очекивати да Централни биро једном складном продајном политиком оствари у релативно кратком року, цене од преко 400 динара по кгр. опијума са 12% морфина. Према данашњим ценама то би значило побољшање ситуације са 50%. Ако би се пак Централни Биро споразумео са могућим конкурентима (Индија, Персија и Русија) о регулисању понуде опијума на светској пијаци, постао би апсолутни господар те пијаци и могао би диктирати највише цене. Због корисности тих споразума, у турско-југословенски споразум о опијуму унесено је овлашћење за Централни Биро, да, уз резерву одобрења обеју влада, може са продајним организацијама осталих произвођачких земаља закључивати потребне споразуме.

Примајући се да будем известилац по овој Конвенцији, господе, ја сам знао да добијам једну од најлепших дужности, коју један посланик Вардарске бановине може добити, зато дакле, молећи Народну скупштину да прими предложену Конвенцију, сметрам да није потребно да нарочито истичем да она треба тим примањем да изврши једну законодавну радњу и да помогне народ Јужне Србије, већ и да изврши један акт срдачног и искреног пријатељства са Турском Републиком — која ће бити у будуће још више повезано заједничким економским интересима наших земаља. Извештај одбора гласи:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о споразуму Југословенско-Турском, који се односи на извоз опијума, завршио је поверени му посао на својој првој седници од 16 новембра 1932 године усвојивши текстурелно законски предлог у начелу и по јединостима, те према томе Одбору је част предложити Народној скупштини, да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Д-р Драгољуба Јевремовића, народног посланика.

16 новембра 1932 год.

Београд.

За секретара, Претседник Одбора,
Расто Пустослемшек, с. р. Василије Трбић, с. р.

Чланови:

Д-р Драг. Јевремовић, с. р.

Д-р Мирко Ивандекић, с. р.

М. Јелић, с. р.

Симо Марјанац, с. р.

Салих Баљић, с. р.

Селмановић Алија, с. р.

Претседник Др. Коста Кумауџи: Има реч Министар трговине и индустрије г. Др. Илија Шуменковић.

Министар трговине и индустрије Др. Илија Шумешковић: Господо народни посланици, мени је част изложити вам мотиве који су руководили Краљевску владу да приступи закључењу овога споразума, као и да вам дам објашњење о важнијим диспозитивима тога споразума. Мени је част одмах у почетку напоменути да је овај споразум један пример искрене, лојалне и пријатељске сарадње између Турске Републике и Краљевине Југославије на једном значајном пољу за обе државе.

Господо, вама је позната ситуација овог важног артикла за нашу извозну трговину, специјално за Јужне Крајеве наше земље.

Код тога артикла констатован је за последње три године велики пад цена. Док се у 1929 години и до марта 1930 године цена опијума кретала између 60 и 80 швајцарских франака, што чини од прилике 700 до 900 динара, у марту 1930 године наступио је пад који је довео цене опијума на 25 швајцарских франака, односно од прилике на 600 динара, а у 1930 години то свођење цена ишло је истим путем тако да се сада крећу од прилике око 20 швајцарских франака.

Разлози за овакву ситуацију овог нашег извозног артикла следећи су: прво, велика понуда робе, јер су постојали стокови из ранијих година који су се рачунали код нас на 100.000 кгр, а у Турској на 300.000 кгр., друго, контрола извоза продаје опијума, установљена међународним конвенцијама израђеним по иницијативи Лиге народа, такође је утицала на слабије тражење па, према томе, и на пад цена опијума, такође је утицала на слабије тражење па, према томе, и на пад цена опијума. И, најзад, један разлог који вам је познат: општа привредна криза.

Овај пад цена, погодно је нарочито два крупна произвођача сировога опијума, Турску и нашу земљу. Било је с тога природно споразумети се са обзиром на ове две консидације: та два крупна произвођача, ако би се споразумели и тим споразумом искључили конкуренцију могли би рачунати на боље цене, јер конкуренција, нарочито у садашњој тешкој коњуктурни, може да има велике реперкусије на цену овога артикла.

Друго, ова два произвођача производе 80% целокупног опијума потребног за медицинске сврхе. Према томе, споразум ова два произвођача допушта могућност утицања и регулисања цена на светској пијаци. Та могућност господо оправдава се још једном консидацијом, а то је разликом која постоји између цене сировога опијума и цене опијумских фабриката. Постоји калкулација која изгледа тачна и на основу које би се могло закључити, да би цена морфина требала да буде од прилике десет пута већа од цене сировога опијума. А како стојимо у том погледу? У 1929 години, као што сам казао, цена сировога опијума износила је од прилике 80 швајцарских франака а цена морфина износила је 1.000 швајцарских франака. У 1931 и 1932 години цена сировога опијума износила је око 20 швајцарских франака а цена морфина износила је 500 швајцарских франака.

Значи да је цена морфина 25 пута већа од цене сировога опијума. Значи да постоји несразмера у односу између цена фабриката опијумских и сировога опијума. Ту, у тој маржи, између цена сировога опијума и цена фабриката постоји могућност за регули-

сањем цена сировога опијума, а да то нема реперкусије на потрошњу, да не може повредити интересе потрошача, тако да овај споразум у том случају не би изгледао као један инструмент за пресију на светској пијаци.

Господо, које су главне одредбе овог споразума? Прво је обавеза да обадве државе, Турска и Југославија установљавају националне заводе који добијају искључиво право извоза опијума, који су контролисани од стране државе и који раде, извозе на основу извозних дозвола. Ја вам нарочито обраћавам пажњу на овај факат. Наша држава, која је приступила Женевској конвенцији, има систем дозвола. Турска Република, која није приступила тој Конвенцији, нема обавезу за увођењем система дозволе. Овим се уводи и у Турској, законски и правно, систем дозвола. Национални заводи, господо, који извозе опијум не извозе га директно на светско тржиште. Постоји заједнички биро Турско-Југословенски у Цариграду коме се доставља целокупан извоз из појединих држава. И тај се биро са целокупним извозом појављује на светску пијаци. Како ми учествујемо у томе послу? У опијумски биро, у Централни Биро у Цариграду који извози на светску пијаци ми уносимо 22½% а опијум Турска уноси 77½% опијума. Продајна цена и за једну и за другу квоту узима се укупно и из ње се врши расподела по овим процентима: 26% југословенским произвођачима а 74% турским произвођачима.

Као што видите, наш проценат количине опијума који уносимо мањи је од процента са којим учествујемо у наплати поделе цена. То је због тога што се наш опијум сматра квалитативно бољи од турског опијума.

Господо, то су у главном одредбе на које вам је господин извештач скренуо пажњу. Поменућу још неке одредбе о којима ћу ја рећи само неколико речи.

Питање опијума за пушење не поставља се за нас већ за Турску, која има од прилике могућност извоза тога опијума за 30.000 кгр. Постоји Женевска конвенција по којој државе које употребљавају опијум за пушење морају увести монопол, и увеле су монопол, тако да се не треба плашити да ће извоз овога опијума у те државе моћи наићи на отворен врата и бити реекспортован и појавити се на пијаци фабричног опијума.

Што се тиче опијата, они се фабрикују у нештој мери и у једној и у другој држави, али је ту установљено да се могу извозити само у легалном извозу и према томе опасност од овога је и овде искључена.

Господо, мени је част додати још једну приметбу, о којој је говорио и г. извештач. Овај споразум је закључен у кругу који је обележила хуманитарна акција Лиге народа на овоме пољу. Он из тога круга не излази. Напротив, задовољавајући посебне интересе наших држава, он задовољава и крупне хумане интересе, о којима се стара Лига народа. Према томе он може бити примљен и поздрављен не само код нас и у Турској, него и на међународном терену.

Господо, то су главне приметбе и главна објашњења, која сам сматрао за потребно да изнесем пред Народну скупштину. Обраћајући пажњу на значај овога споразума, ја молим Народну скупштину да га изволи у целости онако како је предложен и усвојити. (Одобравање, плесак и повици: Примамол!)

Председник Др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. Салих Баљић.

Салих Баљић: Господо народни посланици, поводом овога законског предлога, који има Народна скупштина да усвоји као један важан споразум између наше Краљевине и Републике Турске у погледу извоза опијума, важно је напоменути исто оно што је господин Министар трговине и индустрије напоменуо, да је овај споразум произашао из једне велике међународне акције, која је наишла у најширим слојевима свих народа света на најбољи пријем, и чија су начела фиксирана разним међународним конвенцијама, а која су начела проведена и у једном нарочитом закону, који је донела и наша Влада, и која начела без обзира на економске интересе, с хуманих разлога и хуманих интереса су проведена и овим споразумом.

Видите, господо народни посланици, опијумско питање није само питање извесних територија и извесних крајева, него је питање читавог света. С једне стране државе воде велику бригу да тај артикал пролази и надаље оним каналима већ регулисаним, којима, с обзиром на интересе човечанства, треба да пролази, а с друге стране као и економски артикал, који је извор прихода појединим крајевима и народима, да буде правилно примењен и оцењен.

У читавом свету водила се дуго времена разнолика борба, путем штампе, путем пропаганде, живом речи и путем оснивања лига, како би се опијум као артикал медицински одвојио од употребе уживања, против које су се дигли народи, и како би се опијум као артикал економски, који, како сам рекао, је врело прихода појединим народима и државама, употребио онако како не би био на затор човечанства. За то су доносене разне конвенције, најпре Хашка конвенција 1912 године, затим Женевска 1925 године, која је поред националне контроле завела и међународну контролу опијумних дрога.

Те конвенције остале су од многих држава непримљене. Али поводом склапања уговора о миру и то је питање покренуто са мртве тачке, па је управо обавеза садржана у појединим параграфима и члановима Уговора о миру, Версањског, Сен Жерменског, Нејског и Тријанонског, обавеза појединих држава да приме те конвенције с обзиром на опијум, његову употребу, његову продукцију и његову фабрикацију.

Женевска конвенција наносе ступила је на снагу 25-IX-1928 године. Заправо је истом 1929 године стављена на снагу у неколико држава и њезина примена дошла је до изражаја током године 1930. Почетком године 1932 било је 14 држава које нису примиле никакве обавезе ни по Хашкој ни по Женевској конвенцији. Наша држава је примила ту конвенцију. Како је ово важно питање, зна се што је код Лиге народа основана нарочита комисија, нарочити савет, који не само расправља ово питање, него га прати у најтање тачкице, и с обзиром на интересе народне, економске, о којима сам мало пре казао. Други један међународни форум у коме се купе делегати парламената свих народа, Интерпарламентарна Унија, током свога рада на неколико конференција расправљала је ово питање и доносила поједине резолуције, у којима су резолуцијама давале иницијативе парламентима, а са парламента на владе по опијумском питању.

Упркос, господо, ових конвенција, које донекле регулишу и мере начин фабрикације, и прописују употребу опијата, онемогућују, односно ограничавају криумчарење, које је противно интересима државе, које је противно интересима човечанства, као илегална продаја, знаде се да је криумчарење нарочито херојина и других деривата опијума настањено с највећом акцијом након 1925 године. Једна конвенција од 1931 године, у којој је поред осталих држава учествовала и наша Краљевина, регулисала је контролу фабрикације опијума, те свака земља може да фабрицира ону количину шткодљивих дрога, на коју количину заправо према својим потребама може да подигне своје право.

На самим састанцима водиле су се дискусије о двема тезама и победила је једна теза на чијој је страни била Француска. Ми додуше ову конвенцију нисмо још примили, али је чињеница, да је наша земља донела један закон, који је сва ова начела усвојио и на основу овога закона дошли смо до склапања једног пријатељског споразума, који је сада пред Народном скупштином. Значај ових конвенција, лежи у проширењу контролног режима на све дроге које ранијим конвенцијама нису биле потпуно обухваћене, лежи у поопштрењу контроле и прописа о фабрикацији и о промету опијумних дрога. Видите, господо, да ове конвенције, које сам малочас споменуо не додирују питање сировина, то јест непрерађеног опијума, што нас тангира као произвођачку земљу.

И зато је ова конвенција од 1931 године заправо допуна ранијих конвенција Хашке и Женевске. Код нас као земље произвођачке намеће се и друго питање, питање конкуренције која би могла да настане ако не бисмо ступили у ужи споразум са земљом која има велик и једнак интерес такође у овоме као и ми. Наши стручни људи, посматрајући питање опијума, нашли су да се при извесним условима цене опијума могу вештачки усталити на једном релативно високом степену. Услови се састоје у споразуму произвођачких земаља на бази монополисања производње и ограниченог извоза опијума. Како је овај споразум између наше Краљевине и Републике Турске пришао практичном извођењу начела која садрже Међународне конвенције, то господо, и у самом уводу споразума јасно стоји: „свесне да би њихова тесна сарадња по тој материји могла олакшати међународну акцију против злоупотреба опијумних дрога, чувајући у исто време легитимне интересе њихових респективних земаља, одлучиле су да закључе у том циљу један споразум.“

По овом споразуму јасно је, господо, да је питање ограничење производње, монополизација извоза, и подела извозних квота о којима поједини параграфи споразума говоре, решено на пријатељски начин, и на једној правичној основи. „Централни биро за опијум“ је са седиштем у Истамбулу. То је један заједнички орган за продају непрерађеног опијума иностранству у име Југословенског друштва и у име Турског друштва које ће по овом споразуму имати искључиво право извоза непрерађеног опијума.

Како је овај споразум од еминентне важности по нашу земљу и с политичке стране, ја сам слободан, да овај предлог закона о споразуму наше државе са Републиком Турском, који говори о извозу

опијума препоручим да једногласно примите. (Одобравање).

Прејседник Др. Коста Кумануди: Има реч г. Мита Димитријевић.

Мита Димитријевић: Господо народни посланици, ово је чини ми се први наш споразум који ратификујемо у Народној скупштини са Турском Републиком. Иницијатива за овај споразум потекла је са наше стране. Преговорачи наши у Ангори, поверили су ми да су нашли код турских званичних кругова највеће симпатије и готовост да се на једном реалном економском питању дође до споразума. Ово је још један доказ више о реалистичкој политици која влада у Турској. Морамо признати, баш ми у односима према Турској, да је то једна земља, један народ са којим смо се борили, и на сабљи царство изгубили, а исто тако на сабљи царство и вратили, и вратили се сваки на своје национално тло са отварањем једне перспективе искрености и пријатељства.

Ми смо имали прилике да видимо да Турска Република и поред свих искушења, која су долазила с лева и десна, да она никада није повредила онај свој здрави однос, да, и ако са малим делом на Балкану, остане као балканска држава увек у нормалним добрим и коректним односима са нашом земљом. Ми морамо то овде специјално да нагласимо да овога тренутка када подземне интриге иду и поттичу неразумни шовинизам и развијају илзузије о новим крвопролићима, за повраћај старог варварства, да Турска Република на једној линији од Београда до Анкаре претставља једну одређену линију и један одређени правац који иде за тим, да се издвоји од сваке тенденције, која би понова хтела да потпали огањ као што се је некада појављивао прво на Балкану па после у целом свету. Са те стране ја сматрам да је овај споразум врло важан, нарочито с моралне стране.

Што се тиче саме садржине споразума, у име своје, баш из краја где сам биран за народног посланика, где се опијум производи у великој количини и где народ опијум не троши, него га само производи, ја такође најтоплије препоручујем Народној скупштини овај споразум. Народ је наш у тим крајевима данас у великој бризи због тога питања, јер је то један производ који је њему доноси велику рентабилност и његова привреда тамо баш на опијуму претставља његово највеће богатство. Код народа је настало велико очајање, када је цена опијума почела све више да пада. Још пре 25 година као вице-конзул у Скопљу имао сам прилике да проучавам то питање и да штампам о државном трошку са предговором пок. Косте Стојановића једну студију о нашим привредним приликама на Југу. Могу да кажем да је према таквим цифрама највећа производња опијума била у Косовском вилајету. Тамо је било засејано 19.510 дулума и произведено око 16.660 ока, и у Солунском вилајету, где је било засејано 11.130 дулума и произведено 14.855 ока. Ове цифре наводим поглавито зато, да покажем да је наш народ продужио сајење опијума и подигао производњу за нешто више од 15 до 20.000 кг. Производња опијума храни онај народ својом великом продајном ценом. Некада је опијум продаван по 1.000.—дин. килограм, па је спао на 800, па на 400, па најзад катастрофално и на 100 динара килограм.

Ми посланици из Јужне Србије молили смо

толико пута Краљевску владу да она реши питање опијума прво на унутрашњој нашој пијаци, а после на спољној пијаци. И у колико поздрављамо споразум као решење питања на спољној пијаци, у толико пре треба да протествујемо што се није решило питање опијума и на унутрашњој пијаци, јер то питање претставља највеће богатство наше привреде и рентабилности на Југу.

Овде су г. Министар и извештач изложили све оно што се тиче саме трансакције, што се тиче уласка и са колико учешћа улазимо у продају, у нуђење тј. понуду око 77 $\frac{1}{2}$ % Турска, а ми са 22%, ватим трошкови око организације 74% за Турску и 26% за нас. Ја бих само једну напомену желео да упутим г. Министру и да га замолим да га Правилник, кад буде дошао на ред, унесе једну одредбу која би учинила да се онемогући мајоризација, јер у Централном бироу има два делегата турска и један наш делегат. Дакле да дође једна одредба, која би установила да се све одлуке доносе једнодушно, а никако мајоризација.

Ја мислим да ми, специјално посланици Јужне Србије, умолимо наше другове, а уверени смо да ће та солидарност бити унапред постигнута, да верују да је овај споразум специјално поред важности за целу државу од особите важности за наш Југ. И изјављујем овде да ћу не само гласати него и поздравити као први споразум наш са Турском Републиком, која се у овој смутњи држи на правој линији честитог пријатељства, избегавајући све могуће искушење да се баца тамо где би може бити наши суседи по некој грешци својој запали. (Аплауз).

Прејседник Др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. Др. Костић.

Д-р Драгутин Костић: Господо, изгледа као да се цела Вардарска бановина отегла да се овде исприча о опијуму. Али могу рећи да је стање катастрофално, јер за прошлу годину привредно одељење Вардарске бановине поднело је овакав значајни извештај:

Бановина вардарска извештава Министарство пољопривреде актом бр. 2459 од 29 јануара 1932 године да су се 1931 године површине под културним биљем у Вардарској бановини овако смањиле: памука у 38,5%, мака у 24,80%, сезама у 20,8%. По извештајима које имам у овој години то смањење је још веће.

Ова и овако прихваћена конвенција има велики значај. Али у колико има значаја да ми продајемо сировине, још већи значај има да и ми подижемо индустрију и да не извозимо вуну него да продајемо штофове. А да би доказао да је то корисно навешћу вам пример. Купујући наш афијон по цени од 280 динара по килограму, хемијске фабрике тај исти наш продукат готово у савршеној потпуности прераде својим творницама, које се налазе на страни, и такве савршене прерађене производе шаљу у своје филијале, где се продукти нашег афијона залију у ампуле и упакују у кутије. То се чини наравно при минималној употреби наше радне снаге и онда један килограм морфиума нашег порекла продају нашем народу за 45.000 динара а један килограм дионина истог порекла за 77.000 динара, један килограм апоморфина опет нашег порекла за 112.000 динара.

Ово средство за медицинске сврхе, господо посланици, а то је афион, треба применити тамо где се може и зарадити. Њега треба применити

по фабрикама али на жалост ми домаћих фабрика, где се афион прерађује, немамо. Имамо једну фабрику у Загребу «Хемика» иза које стоји Гедеон Рихтер а исто тако имамо и једну фабрику хемиских производа у Словенији код Зиданог Моста. Вестен чувени немачки фабрикант гвожђа и лима дао је и нама могућности да се у Храстнику подигне фабрика за хемик, за коју морамо рећи да афионске сировине не прерађује код нас већ их готове и прерађене пакују и заливају у ампуле, јер наш афион долази већ прерађен из Пеште, те је на тај начин у томе послу и минимална примена наше националне снаге, а и цене су овим хемиским артиклима веће по што би иначе биле. Фабрика у Храстнику ове године је узела 5.000 кгр. афиона, прерадила и извезла 500 кгр. морфина у Холандију. Исто тако, као што није забрањен опиум за пушење у Холандској Индији, та забрана не постоји ни у Енглеској, не постоји ни у Индо-Китају, нема је ни у Сијаму, ни у Малајским државама, па ни у Формози, која припада Јапану. У колико се ми старамо да нађемо пласмана помоћу Турске сада приликом ове конвенције, ми би требали да се осврнемо и заинтересујемо и на другу страну да пласирамо овај наш производ. Може бити да то није никако хумано, али је без сумње трговачки. Овај наш опиум за сврху пушења још није опробан, али можда ће пушачима опиума наш опиум бити zgodнији него који други. Треба знати да ту не може бити праве прохибиције. Права прохибиција постоји у Финској и Америци, а ми сви знамо до каквих се тешких последица и резултата дошло због прохибиције која је тамо важила. И ако се на многим конвенцијама а путем разних конвенција гледа да заштити употреба кокаина и хероина, ми ипак сви врло добро знамо да се и при данашњој светској кризи прикривено ипак те ствари протурају, јер људи у беди и кад су нерасположени највише се одају оваквим средствима. То, господо, не значи да ми хоћемо нашим опиумом цео свет да отрујемо, већ да само желимо да га навикнемо на њега јер кад друге државе већ то раде, ја не видим разлога зашто ми на исти начин овај наш артикл да не пласирамо. На тај начин ми нећемо никоме ништа учинити, нити ћемо кога да оштетимо.

Другу једну ствар хоћу да напоменем, господо народни посланици. Ова конвенција је писана једним језиком тако да смо се ми нашли у једноме чуду. Превод конвенције је врло неправиан и нетачан. Да ли су то дипломате од расе преводили, не знам. Они су превели у целом протоколу француску реч «стаблисман», која одговара италијанској речи «стабилименто» речју «друштво». У чл. 12 речи «организм симилер» преведене су са «одличним организмима». У чл. 14 реч «експортацион де 3 опиасе» преведене су речима: «извозом ових артикала», а реч «опиасе» значи «продукти опиума», а не других саставних делова афиона.

Као што рекох овај превод требао је да буде такав да се не да никакве даље могућности за ма какво двојако тумачење. Господин колега Димитријевић је лепо напоменуо да би ми требали у централном бироу за продају афиона да имамо два администратора као што их има Турска.

Ако ништа друго овде су предвиђене некакве банковне гаранције „за примљене износе на оствареним уделима“. Ја ово не разумем, као што не разумем израз «опојне дроге». Поп Павлич може да

опоји кад неко од нас овде умре, то значи да опоји. Друго, господо, сада кад се буде одређивао један наш чиновник за комисију у Цариграду, молио бих Господина Министра, молио бих надлежне, да онога чиновника кога одреде, одреде из самога Конзулата цариградског, и да тај чиновник, поред француског мора знати и турски. Ако ми одавде одредимо једног чиновника, он ће прво себи измислити масне дневнице. Па онда ако се са Турцима мимоиђемо и конвенција не буде трајала више од године дана, тај ће чиновник да остане још годину дана да ликвидира рачуне. Па ако га оставе са толиким дневницама, и тако дуго, он ће појести сав приход што ће донети конвенција.

Господо, у вези са овим, хтео сам да пређем на једно медицинско питање, које мене а исто тако и вас све интересује. Наше националне фабрике налазе се у Словеначкој. Ја немам ништа против тога да наша браћа Словенци буду индустријалци. Али, господо, кад се тиче питања Народне Одбране и фабрика, које производе продукте, њој потребне, онда оне не могу бити на границама државе. Молим да се наше хемијске фабрике обвежу, да у оним количинама, које су нам потребне не само за мир него и за рат производе као национална средства одбране, све лекове, да их имамо у резерви.

Затим, господо, хтео бих да обратим пажњу, поред свега овог што сам рекао, и на лекове и да о њима учиним једну напомену.

Видите, колика је криза и каква је несрећа данас. Треба замолити професоре београдског, загребачког и љубљанског Универзитета и Лекарске коморе, да настану код лекара, да они престану преписивати специјалитете болесницима. Ми дајемо годишње око стотину милиона динара за специјалитете, и то све у девизама. Сад, код овако несрећне привредне кризе, можете и сами видети, колико је то поскупило. Килограм аспирина кошта 1170 динара, а њему идентичан и савршено равноправни у свему медицински препарат *apicium-acetylo-salycicum* 135 динара. Треба настојати, да се овакви лекови производе код нас и да се тиме колико толико криза умањи. (Пљескање са узвицима: Живео!).

Потпретседник Д-р Коста Поповић: Има реч Г. Министар трговине.

Министар трговине и индустрије Др. Илија Шумениковић: Господо народни посланици, има много примедба у говорима г.г. посланика које привлаче и моју пажњу. Те примедбе односиле су се већином на комитет којим управља Централни биро. По тачци 5 у том Комитету треба да буду два делегата турска и један наш. Господа су обратила пажњу на то да би требало учинити све што је потребно, да у томе Комитету не би дошло до мајоризације. Обавештења која имам, доказују да је о тој ствари већ говорено приликом закључивања уговора између наших и турских делегата.

У тачци 7 предвиђа се да ће се донети специјалне одредбе о Централном бироу. Исто тако одлучено је да решавања буду једногласна. Према томе, нема могућности мајоризације. Ја, господо, мислим да ће се то постићи и у даљим преговорима, јер сам уверен да ће и њима доминирати онај исти дух који је доминирао при изради овога споразума: дух пријатељства, лојалне сарадње и искрености између наше државе и Турске Републике и надамо се да ће се приликом израде овога правилника учесници у

томе раду инспирисати и принципима који су на бази рада Лиге народа, у чији круг спада и овај рад, а то је да нема мајоризације. (Пљескање и живо одобравање).

Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Има реч народни посланик г. Василије Трбић:

Василије Трбић: Господо народни посланици, пред Народном скупштином налази се конвенција о продаји опијума између Краљевине Југославије и Републике Турске. Ово врло важно економско питање за целу нашу државу, специјално за Јужну Србију, актуелно је и добро је учињено што је ова конвенција склопљена и што је дошло на дневни ред да се реши једно крупно економско питање наше земље.

Турску Републику, односно турски народ, господо, ми познајемо већ 600 година. Ми смо ратовали против њих и са њима заједно. Ратовали смо против Турака на Черномону и на Марици; ратовали смо против њих на Косову, а с њима смо ратовали у Ангори, данашњој турској престоници. Ми турски народ познајемо кроз нашу народну песму и свуда су нам Турци били непријатељи. Али, господо, ми данас имамо модерну Турску, имамо Турску Републику, коју је васкрсао један велики син турског народа, данашњи њен претседник Гази Мустафа Кемал Паша (Живео!) Тај велики човек увео је Турску у нову историју, унео је нову страну у турској историји, која је почела златним словима. И с том Турском Републиком ми смо данас, можда један једини пут после толико стотина година закључили један такав и важан споразум, који ће несумњиво донети користи и за нас и за Турску. То смо постигли на питању опијума, које је било предмет решавања у Женеви, у Друштву народа, као и код свих држава у Европи и у Азији. Међутим, док су се извесне државе за решење овог питања залагале, дотле су против тога протествовале Кина, Јапан, Египат и многи други и радили све што је потребно да се не донесе једна одредба по којој ће се управљати све земље, како оне које производе, тако и оне које претварају опијум у екстракт, који су потребни свуда по свету, било као лекови, било за пушење.

Према томе у Турској је створен један картел фабрика која прерађује овај опијум. Тај картел фабрика купује од нас опијум, па га прерађује, и даље препродаје. Тако смо се ми као дезорганизовани продавци и произвођачи нашли пред организованим, који су нас експлоатисали. Зато је дужност наша, да и ми створимо један такав организам, као што га они имају за продају тога важног артикла. Колико је тај артикал важан за нашу државу, а нарочито за Јужну Србију, о томе су говорила г.г. предговорници, г. известилац, и г. Министар, и зато ја немам шта ту много да додам. Али сматрам, да је овај споразум, који је постигнут између нас и Турске, а то је ова конвенција, толико корисна, да ми то још данас не можемо да увидимо. Али колико је он користан види се већ и по томе, што је код нас пре њега била цена опијума 200.— динара по килограму, а данас се већ попела на 320.— динара у нашој држави. То је, дакле, резултат ове данашње наше конвенције, коју смо закључили са Турском Републиком.

Зато ја молим, господу народне посланике, да

гласају за ову конвенцију, као што ћу и ја за њу гласати. (Живо и бурно одобравање).

Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Пошто се нико више није јавио за реч да говори у начелу о овом законском предлогу, то ћемо сад о њему гласати у начелу, поименичним гласањем. (Чује се: Прима се акламацијом). Не може да се прима акламацијом, него мора да се о њему гласа. Изволите чути, господо, прозивку.

Секретар Гавро Милошевић прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
 Ађић Анте — отсутан
 Аксентијевић Александар — отсутан
 Алексин Коста — за
 Алиловић Шафир — за
 Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — отсутан
 Антонијевић Душан — за
 Антуновић Јосип — отсутан
 Аранђеловић Јован — отсутан
 Ауер Људевит Д-р — за
 Бабамовић Јордан — отсутан
 Баљић Салих — за
 Бањац Љубомир — за
 Бараћ Бранко Д-р — за
 Батинић Јозо — отсутан
 Бачић Стјепан Д-р — за
 Бенко Јосип — за
 Бешировић Димитрије Р. — за
 Богдановић Исо — за
 Божић Милан — за
 Борисављевић Страхинија — за
 Бркић Стјепан — за
 Брушија Радослав — за
 Будишић Стеван — отсутан
 Буквић Александар — за
 Буновић Милан — за
 Ваљавец Стјепан — отсутан
 Варда Север — отсутан
 Васиљевић Стеван Д-р — отсутан
 Величковић Миладин — отсутан
 Вељковић Вељко — отсутан
 Видаковић Витомир — за
 Видић Јеша Д-р — за
 Видовић Богдан Д-р — за
 Војиновић Јован В. — отсутан
 Вошњак Богумил Д-р — за
 Вујић Димитрије В. — за
 Вукићевић Богић Д-р — отсутан
 Гавранчић Отон Д-р — за
 Гавриловић Ото — отсутан
 Гајшек Карло — за
 Главички Божидар — отсутан
 Господнетић Фрањо — отсутан
 Грајић Перо — отсутан
 Грба Милован Д-р — отсутан
 Грбић Емилијан — за
 Грђић Васиљ — за
 Грубановић Милан — за
 Грубер Фрањо Д-р — за
 Давидовић Витомир — за
 Даниловић Живко — за
 Деметровић Јурај — за
 Дервишић Ђулага — за
 Димитријевић Мита — за
 Димитријевић Хаџи-Тодор — за

- Добровић Милан С. — за
 Добровољац Милан Ј. — за
 Довезенски Јован С. — за
 Додић Александар — Така — за
 Дошен Мирко Д-р — за
 Драговић Милош П. — за
 Дрљача Бранко — за
 Дрмељ Алојзиј — за
 Дубоковић Јурај — отсутан
 Бокић Ристо — отсутан
 Борђевић Владимир — отсутан
 Бурић Михаило — отсутан
 Елеговић Иво Д-р — за
 Живановић Милан — отсутан
 Живанчевић Михаило — за
 Живковић Негосим Д-р — за
 Живојиновић Душан М. — за
 Захарић Чедомир — за
 Зельковић Бошко — за
 Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — за
 Иваншевић Петар — за
 Иванчевић Душан — за
 Исаковић Миливоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — за
 Јанковић Велизар Д-р — отсутан
 Јевремовић Драгољуб Д-р — за
 Јевтић Животије — за
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — за
 Јевтић Радован — отсутан
 Јелић Милутин — за
 Јеличић Божа Ц. — за
 Јеремић Живојин — за
 Јован Андрија — отсутан
 Јовановић Александар — за
 Јовановић Бока — отсутан
 Јовановић Јова — за
 Јовичић Добросав — за
 Кадић Хусеин — за
 Кајмаковић Омер — за
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — за
 Катић Милош — отсутан
 Каћански Стеван — за
 Кешелевић Никола Д-р — отсутан
 Клинич Антон — за
 Кнежевић Ловро — отсутан
 Кнежевић Стјепо Д-р — за
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Д-р — за
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — за
 Костић Драгутин Д-р — за
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — за
 Крамер Алберт Д-р — отсутан
 Крафт Стеван Д-р — отсутан
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — отсутан
 Крстић Владимир — отсутан
 Крстић Милутин — отсутан
 Крстић Михаило В. — отсутан
 Крстић Симо — отсутан
 Кузмановић Лазар К. — отсутан
 Кујунџић Андрија К. — за
 Кујунџић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Д-р — отсутан
 Кунтарић Анте Д-р — отсутан
 Куњашић Јоахим — отсутан
 Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Д-р — за
 Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филип С. Д-р — за
 Леушић Ђуро Д-р — за
 Лисавац Младен Д-р — за
 Лончаревић Иван Д-р — отсутан
 Лончар Иван — за
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Д-р — отсутан
 Лулић Петар — отсутан
 Макар Дако — за
 Максимовић Божидар — отсутан
 Максимовић Стјепан — за
 Маланчећ Владо Д-р — отсутан
 Маринковић Војислав Д-р — отсутан
 Марјан Ђуро — отсутан
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Фрањо — отсутан
 Марковић Миленко Д-р — отсутан
 Марковић Милорад П. — отсутан
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — отсутан
 Мastroвић Анте Ф. — отсутан
 Матица Павао — за
 Матић Бока Н. — отсутан
 Мацекковић Матија — за
 Машић Марко — отсутан
 Метикош Милан Д-р — отсутан
 Мијић Милан Ђ. — отсутан
 Милетић Вјекослав Д-р — отсутан
 Милетић Владислав — отсутан
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — за
 Милутиновић Милинко Р. — отсутан
 Милутиновић Милорад Ђ. — отсутан
 Мисирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — отсутан
 Михаиловић Илија П. — отсутан
 Михаиловић Светислав Д-р — отсутан
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — отсутан
 Недељковић Урош П. — отсутан
 Никић Никола Д-р — отсутан
 Никић Федор Д-р — отсутан
 Никодијевић Аранђел Д. — отсутан
 Николић Бранко Д-р — отсутан
 Нинковић Трипо — за
 Нуић Петар Д-р — отсутан
 Њамцул Ранко Д-р — отсутан
 Обрадовић Алекса Ј. — отсутан
 Остојић Ђуро Д-р — отсутан
 Павлич Алојзиј — отсутан
 Палачек Иван Д-р — отсутан
 Парабућски Ђорђе — за
 Паранос Шпиро Ф. — отсутан
 Пахерник Фрањо — отсутан
 Патригић Љуба — отсутан
 Перић Матеј Д-р — за

- Перић Миливоје Ђ. — отсутан
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — за
 Петовар Ловро — за
 Петрак Никола — отсутан
 Петричић Живко Д-р — отсутан
 Петровић Марко — отсутан
 Пешић Милутин — отсутан
 Пивко Људевит Д-р — за
 Пиштелић Славко А. Д-р — за
 Погачник Виктор — отсутан
 Поповић Димитрије Он. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — отсутан
 Поповић Душан — отсутан
 Поповић Јефтимије — отсутан
 Поповић Коста Д-р — отсутан
 Поповић Милан В. — отсутан
 Поповић Милан Д-р — отсутан
 Поповић Светислав Д-р — отсутан
 Прањак Недељко — отсутан
 Прека Никола — отсутан
 Прекоршек Иван — за
 Принцип Јово — за
 Прша Шиме Д-р — за
 Пустослемшек Расто — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — за
 Радовић Саво Д-р — за
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — за
 Рајић Тоша Д-р — за
 Рако Јанко Д-р — отсутан
 Рапе Стане Д-р — за
 Рорбахер Јулијан Д-р — отсутан
 Савић Аранђел П. — отсутан
 Савић Сава В. — отсутан
 Савковић Илија — отсутан
 Санто Гавро Д-р — отсутан
 Сарачевић Раденко — отсутан
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — за
 Селмановић Алија — за
 Симић Милорад — отсутан
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — отсутан
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спашић Владо — отсутан
 Спиндлер Вјекослав — за
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Стажић Јосип — за
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — отсутан
 Станишић Владимир Д-р — теутан
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — отсутан
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Д-р — отсутан
 Стојадиновић Милослав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — за
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крста — отсутан
 Суботић Никола Д-р — отсутан
 Тадић Глигорије Д-р — отсутан
 Теодоровић Војислав — отсутан
 Тешић Максим — отсутан
 Толић Игњат М. Д-р — отсутан
 Томић Јакоб — отсутан
 Тонић Тодор Р. — отсутан
 Топаловић Милан — отсутан
 Торомановић Хасан — за
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Д-р — отсутан
 Трифуновић Љубиша — отсутан
 Трукуља Станко — за
 Трпковић Ставра К. — за
 Ђирић Ђорђе — за
 Ђирић Стеван — за
 Ђуковић Милан — за
 Узумовић Никола — отсутан
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — отсутан
 Урукало Сергије — отсутан
 Фиданчевић Тома Д-р — отсутан
 Физир Виктор — за
 Фотирић Арса — за
 Хајдињак Антон — за
 Ханџек Лавослав Д-р — за
 Хасанбеговић Авдо Д-р — за
 Хођера Светислав В. — отсутан
 Хрибар Никола — за
 Христић Бора — за
 Цемовић Филип — за
 Церер Антон — за
 Ципушевић Методије — за
 Чорбић Бранко — отсутан
 Чохаџић Хазим — отсутан
 Шарковић Тихомир — за
 Шега Фердо — за
 Шелмић Драгић М. — за
 Шећеров Славко Д-р — за
 Шиљеговић Владимир — отсутан
 Шифтар Стеван — отсутан
 Шнајдар Фрањо — за
 Шуменковић Илија Д-р — за
 Шурмин Ђуро Д-р — отсутан

(После гласања).

Пошћрејсесдник Др. Авдо Хасанбеговић: Изво-
лите чути резултат гласања. Гласало је свега 208
народних посланика и сви су гласали за. Према то-
ме овај законски предлог примљен је у начелу.
Прелазимо сада на претрес у појединостима. По-
што се нико од г.г. народних посланика није јавио
за реч у посебном претресу, то прелазимо одмах на
решавање. Изволите чути известиоца.

Извешћилац Др. Драгољуб С. Јевремовић прочита
члан 1 по извештају одбора.

Пошћрејсесдник Др. Авдо Хасанбеговић: При-
ма ли Народна скупштина овај члан 1 (Прима).
Објављујем да је члан 1 примљен. Изволите чути
члан 2.

Извешћилац Др. Драгољуб С. Јевремовић прочита
члан 2.

Пошћрејсесдник Др. Авдо Хасанбеговић: При-

ма ли Народна скупштина прочитани члан 2? (Прима). Објављујем да је члан 2 примљен:

Према томе овај законски предлог примљен је и у специјалној дебати. Прелазимо на коначно гласање.

Секрећар Гавро Милошевић прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
 Ађић Анте — отсутан
 Аксентијевић Александар — отсутан
 Алексић Коста — за
 Алиловић Шафир — за
 Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — отсутан
 Антонијевић Душан — за
 Антуновић Јосип — отсутан
 Аранђеловић Јован — отсутан
 Ауер Људевит Д-р — за
 Бабаковић Јордан — отсутан
 Бајић Салих — за
 Бањац Љубомир — за
 Бараћ Бранко Д-р — за
 Батинић Јозо — отсутан
 Бачић Стјепан Д-р — за
 Бенко Јосип — за
 Бешировић Димитрије Р. — за
 Богдановић Исо — за
 Божић Милан — за
 Борисављевић Страхиња — за
 Бркић Стјепан — за
 Брушија Радослав — за
 Будишин Стеван — отсутан
 Буквић Александар — за
 Буновић Милан — за
 Ваљавец Стјепан — отсутан
 Варда Север — отсутан
 Васиљевић Стеван Д-р — отсутан
 Величковић Миладин — отсутан
 Вељковић Вељко — отсутан
 Видаковић Витомир — за
 Видић Јеша Д-р — за
 Видовић Богдан Д-р — за
 Војиновић Јован В. — отсутан
 Вошњак Богумил Д-р — за
 Вујић Димитрије В. — за
 Вукићевић Богић Д-р — отсутан
 Гавранчић Отон Д-р — за
 Гавриловић Ото — отсутан
 Гајшек Карло — за
 Главички Божидар — отсутан
 Господетић Фрањо — отсутан
 Грајић Перо — отсутан
 Грба Милован Д-р — отсутан
 Грбић Емилијан — за
 Грђић Васиљ — за
 Грубановић Милан — за
 Грубер Фрањо Д-р — за
 Давидовић Витомир — за
 Даниловић Живко — за
 Деметровић Јурај — за
 Дервишић Булага — за
 Димитријевић Мига — за
 Димитријевић Хаџи-Тодор — за
 Добровић Милан С. — за
 Добровољац Милан Ј. — за
 Довезенски Јован С. — за
 Додић Александар Така — за

Дошен Мирко Д-р — за
 Драговић Милош П. — за
 Дрљача Бранко — за
 Дрмељ Алојзиј — за
 Дубоковић Јурај — отсутан
 Ђокић Ристо — отсутан
 Ђорђевић Владимир — отсутан
 Ђурић Михаило — отсутан
 Елеговић Иво Д-р — за
 Живановић Милан — отсутан
 Живанчевић Михаило — за
 Живковић Негосим Д-р — за
 Живојиновић Душан М. — за
 Захарић Чедомир — за
 Зељковић Бошко — за
 Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — за
 Иванишевић Петар — за
 Иванчевић Душан — за
 Исаковић Миљивоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — отсутан
 Јанковић Велизар Д-р — отсутан
 Јевремовић Драгољуб Д-р — за
 Јевтић Животије — за
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — за
 Јевтић Радован — отсутан
 Јелић Милутин — за
 Јеличић Божа Ц. — за
 Јеремић Живојин — за
 Јован Андрија — отсутан
 Јовановић Александар — за
 Јовановић Ђока — отсутан
 Јовановић Јова — за
 Јовичић Добросав — за
 Кадић Хусеин — за
 Кајмаковић Омер — за
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — за
 Катић Милош — отсутан
 Каћански Стеван — за
 Кешелевић Никола Д-р — отсутан
 Клинич Антон — за
 Кнежевић Ловро — отсутан
 Кнежевић Стјепо Д-р — за
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Д-р — за
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — за
 Костић Драгутин Д-р — за
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — за
 Крамер Алберт Д-р — отсутан
 Крафт Стеван Д-р — отсутан
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — отсутан
 Крстић Владимир — отсутан
 Крстић Милутин — отсутан
 Крстић Михаило В. — отсутан
 Крстић Симо — отсутан
 Кузмановић Лазар К. — отсутан
 Кујунџић Андрија К. — за
 Кујунџић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Д-р — отсутан
 Кунтарич Анте Д-р — отсутан
 Куњашић Јоахим — отсутан

- Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Д-р — за
 Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филип С. Д-р — за
 Леушић Ђуро Д-р — за
 Лисавац Младен Д-р — за
 Лончаревић Иван Д-р — отсутан
 Лончар Иван — за
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Д-р — отсутан
 Лулић Петар — отсутан
 Макар Дако — за
 Максимовић Божидар — отсутан
 Максимовић Стјепан — за
 Маланчец Владо Д-р — отсутан
 Маринковић Војислав Д-р — отсутан
 Марјан Ђуро — отсутан
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Фрањо — отсутан
 Марковић Миленко Д-р — отсутан
 Марковић Милорад П. — отсутан
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — отсутан
 Мастровић Анте Ф. — отсутан
 Матица Павао — за
 Матић Ђока Н. — отсутан
 Мацековић Матија — за
 Машић Марко — отсутан
 Метикош Милан Д-р — отсутан
 Мијић Милан Ђ. — отсутан
 Милетић Вјекослав Д-р — отсутан
 Милетић Владислав — отсутан
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — за
 Милутиновић Милинко Р. — отсутан
 Милутиновић Милорад Ђ. — отсутан
 Мисирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — отсутан
 Михаиловић Илија П. — отсутан
 Михаиловић Светислав Д-р — отсутан
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — отсутан
 Недељковић Урош П. — отсутан
 Никић Никола Д-р — отсутан
 Никић Федор Д-р — отсутан
 Никодијевић Аранђел Д. — отсутан
 Николић Бранко Д-р — отсутан
 Нинковић Трипко — за
 Нуић Петар Д-р — отсутан
 Њамцул Ранко Д-р — отсутан
 Обрадовић Алекса Ј. — отсутан
 Остојић Ђуро Д-р — отсутан
 Павлич Алојзиј — отсутан
 Палачек Иван Д-р — отсутан
 Парабућски Ђорђе — за
 Паранос Шпиро Ф. — отсутан
 Пахерник Фрањо — отсутан
 Патрногић Љуба — отсутан
 Перић Матеј Д-р — за
 Перић Миливоје Ђ. — отсутан
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — за
 Петовар Ловро — за
 Петрак Никола — отсутан
 Петричић Живко Д-р — отсутан
 Петровић Марко — отсутан
 Пешнић Милутин — отсутан
 Пивко Људевит Д-р — за
 Пиштелић Славко А. Д-р — за
 Погачник Виктор — отсутан
 Поповић Димитрије Он. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — отсутан
 Поповић Душан — отсутан
 Поповић Јефтимије — отсутан
 Поповић Коста Д-р — отсутан
 Поповић Милан В. — отсутан
 Поповић Милан Д-р — отсутан
 Поповић Светислав Д-р — отсутан
 Прањак Недељко — отсутан
 Прека Никола — отсутан
 Прекоршек Иван — за
 Принцип Јово — за
 Прша Шиме Д-р — за
 Пусгослемшек Расто — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — за
 Радовић Саво Д-р — за
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — за
 Рајић Тоша Д-р — за
 Рако Јанко Д-р — отсутан
 Рапе Стане Д-р — за
 Рорбахер Јулијан Д-р — за
 Савић Аранђел П. — отсутан
 Савић Сава В. — отсутан
 Савковић Илија — отсутан
 Санто Гавро Д-р — отсутан
 Сарачевић Раденко — отсутан
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — за
 Селмановић Алија — за
 Симић Милорад — отсутан
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — отсутан
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — отсутан
 Спиндлер Вјекослав — за
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Стажић Јосип — за
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — отсутан
 Станишић Владимир Д-р — отсутан
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — отсутан
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Д-р — отсутан
 Стојадиновић Милослав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — за
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крста — отсутан
 Суботић Никола Д-р — отсутан

Тадић Глигорије Д-р — отсутан
 Теодоровић Војислав — отсутан
 Тешић Максим — отсутан
 Толић Игњат М. Д-р — отсутан
 Томић Јакоб — отсутан
 Тонић Тодор Р. — отсутан
 Топаловић Милан — отсутан
 Торомановић Хасан — за
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Д-р — отсутан
 Трифуновић Љубиша — отсутан
 Тркуља Станко — за
 Трпковић Ставра К. — за
 Ђирић Ђорђе — за
 Ђирић Стеван — за
 Ђуковић Милан — за
 Узуновић Никола — отсутан
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — отсутан
 Урукало Сергије — отсутан
 Фиданчевић Тома Д-р — отсутан
 Физир Виктор — отсутан
 Фотирић Арса — за
 Хајдињак Антон — за
 Ханжек Лавослав Д-р — за
 Хасанбеговић Авдо Д-р — за
 Хођера Светислав В. — отсутан
 Хрибар Никола — за
 Христић Бора — за
 Цемовић Филип — за
 Церер Антон — за
 Ципушевић Методије — за
 Чорбић Бранко — отсутан
 Чохаџић Хазим — отсутан
 Шарковић Тихомир — за
 Шега Фердо — за

Шелмић Драгић М. — за
 Шећеров Славко Д-р — за
 Шиљеговић Владимир — отсутан
 Шифтар Стеван — отсутан
 Шнајдар Фрањо — за
 Шуменковић Илија Д-р — за
 Шурмин Ђуро Д-р — отсутан

Поштрејседник Др. Авдо Хасанбеговић: Изволите чути, господо, резултат гласања. Гласало је свега 208 народних посланика и сви су гласали за. Према томе овај законски предлог и коначно је усвојен. У смислу члана 66 Закона о Пословном реду у Народној скупштини, он ће се послати Сенату на даљи рад. Са вашим пристанком, господо, ја ћу ову седницу закључити, а идућу седницу заказујем за сутра у 9 часова са овим дневним редом:

1) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Бразилије;

2) Претрес извештаја Верификационог одбора о верификацији мандата за Срез сточачки;

3) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о препорукама о предупређивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичном снагом, и

4) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама уредбе о заштити сувоземних путева и безбедности саобраћаја на њима. Прима ли Скупштина овај дневни ред? (Прима). Објављујем да је примљен. Данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 12.50 часова.

